

בבא קמא לח-ב

עניין: כתבו לכם על קרן השור

בראשית רבה ב, ד

להביא את הקן. וחשך זה גלות
יון שהחשיכה עיניהם של
ישראל בגזירותיהן שהיתה
אומרת להם כתבו על קרן השור
שאין לכם חלק באלהי ישראל.

דברי יציב ליקוטים סי' קלד

אחדות"ה אבא זמא שהעיר בדברי חז"ל צניי יששכר
מאמרי חנוכה מאמר ג' אות כ"ו זמא
שגורו היונים כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלהי
ישראל, משום דנזקי השור בשן ורגל לא נשחטה דין הגוי
מדין ישראל אבל נזקי קרן נשחטה דין חס ודין מועד משלם
נזק שלם וכו'. והעיר ממ"ש החוס' ז"ק דף ו' ע"ב [בד"ה
שור] דפטור הקדש שייך גם בשן ורגל, והאריך ציבור רחב
אם זה גם לגבי עכו"ם, ומהמנחת חינוך [מנחה נ"א אות
ח'] שנסתפק בזה.

ובאמת אלא"ו דייק בלשון קדשו והביא רק הך חילוק
דחם משלם נזק שלם, וכמו שרמזו כח"ה. ונראה
דהך דשור ישראל שהזיק נכרי פטור לא הוה איכפת להו,
דכלאו הכי איכא גזל עכו"ם או טעות עכו"ם והפקעת
הלואה, ועיין מהרש"ל ז"ק דף ל"ח ע"א דהך דויתר גויס
לא אצטרך לכך אלא להא דחם משלם נזק שלם, והאריכו
בזה ואכ"מ. והיוונים ראו רק לעקור הך שויתר ממונס מפני
שלא קיבלו את התורה וכמ"ש אלא"ו, ולכן גזרו רק על הא
דשור עכו"ם המזיק משלם יותר משור ישראל המזיק, וזה
אינו בשן ורגל דגם שור ישראל המזיק משלם נזק שלם ורק
בקרן דשור ישראל חס משלם חצי נזק, ושפיר כתב אלא"ו
שדוקא על קרן השור גזרו. ואם כן אין לזה ענין ממ"ש
מעב"ת בדברי החוס', דאף אם שייך הך דרעה ולא עכו"ם
גם בשן ורגל מ"מ החילוק הוא רק דשור ישראל המזיק
פטור לגמרי, וזה לא איכפת להם וכנ"ל בלשון אלא"ו. ועיינתי
בדברי המגלה עמוקות שייך אלא"ו, ומבואר שם להדיא כן
עיי"ש בלשונו ודו"ק.

וביותר ציבור נראה דאם פלגא נזקא קנסא דחם שוורים
בזחוקת שימור קיימי ודין הוא דלא לשלם כלל
[ב"ק ט"ו ע"א], וכן קיי"ל בחו"מ סי' א' ס"א, ועיין לאל"ו
בדרך פקודין מנחה נ"א חלק המעשה אות ט' ובמנחה נ"ה
חלק הדיבור אות ג' עיי"ש, ובזעכו"ם דסתמן מוזיקים ואגסים
וכדקיי"ל לגבי חזקה עיין חו"מ סי' קצ"ד ס"א, לכן שווריהו
לאו בזחוקת שימור ומדינא משלמין נזק שלם, והיינו טעמא
דויתר גויס, ולכן דבר זה איכפת להם ביותר שמחזיקים
אוחס לגזלנים ומזיקים.

בני יששכר מאמרי חודש כסלו טבת

מאמר ג'

כו) אמרו רז"ל שהיתה מלכות יון אומרת
לישראל כתבו לכם על קרן השור
שאין לכם חלק באלהי ישראל וכו"ה, הדבר
מופלא ומכוסה ויתבאר אי"ה הנלע"ד, ועל פי
פשוטו נראה, דהנה נזקי השור בשן ורגל לא
נשחטה דין הגוי מדין ישראל, אבל נזקי קרן
נשחטה [דינו] בין חס בין וכו' משלם נזק
שלם, ודרשו לה [ב"ק לח.] מן שור רעהו וכו'
[שמות כא לה] ודרשו חז"ל על זה ראה ויתר
גוים [בבב"ק ג' ו] התיר ממונן לישראל על שלא
רצו לקבל את התורה וכו"ה, הנה מלכות יון רצו
לבטל את התורה מישראל, הנה אמרו כתבו
לכם על אותו הדין דקרן השור אין לכם חלק
ואז לא ישתנה דינכם מדיננו, ועל זה הדין
דוקא היתה קנאתם כנודע מרז"ל"ה מהנך
סרדיוטין וכו', אחר כך מצאתי כעין זה
במגלה עמוקות מקץ"ט ומשנה לא זזה
ממקומה.

מגלה עמוקות פרשת מקץ

וירי' מקץ שנתיים ימים קץ שם לחושך וירח על גלות
יון שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזירותיו ואמרו
כתבו לכם על קרן שור אין לכם חלק באלהי ישראל עיי"ש
הגמרא העתיקו צימי חלמי האלף חתורה לשנעים לשון
כדאיחא צמחילא ובשרק שור שנגח כזר שלחם מלכות
הרשעה לחכמים כדן שור של וכו' ויתר גויס רחש ז'
מלכות ויתר ממונן לישראל דבר זה אנו יודעין ואין מודיעין
למלכות ז"ש על דין של קרן שור כתבו אין לכם חלק
דהיינו דין של קרן שור חס ומועד חזל שן ורגל מועדן
הם מתחלחלן או שצימי מלך יון כפרע הטא של יוסף צבי